

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Věstník literární

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 9 (1880), No. 1, 46--48

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123987>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1880

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Mathematická úloha 20.

Má se způsobem co nejjvhodnějším řešiti soustava lineárních rovnic

$$\frac{x}{m-a} + \frac{y}{m-b} + \frac{z}{m-c} = 1,$$

$$\frac{x}{n-a} + \frac{y}{n-b} + \frac{z}{n-c} = 1,$$

$$\frac{x}{p-a} + \frac{y}{p-b} + \frac{z}{p-c} = 1.$$

Fyzikální úloha 17.

Trvá-li na rovníku soumrak 1^h12', jak vysoko vznáší se poslední vrstvy vzduchu, odrážející ještě patrně sluneční paprsky?

Fyzikální úloha 18.

Má se ustanoviti křivka, na níž se pohybuje hmotný bod, jemuž udělena prvopočáteční rychlost v_0 , působí-li naň přitažnost a má-li se normální komponenta tíže ku tlaku na křivku jako 1:2.

Věstník literární.

Především oznamujeme svým čtenářům vůbec, zvláště pak budoucím abiturientům, že právě vyšla pro ně uchystaná kniha fyzikální co

Přehled silozpytu

čili

soubor důležitých zákonů a vět fyzikálních,

jejž napsal

Frant. J. Hromádko,

professor c. k. vyš. real. gymnasia v Táboře.

Se 123 obr.

Není to ani učební kniha ani pouhé repetitorium fysiky, nýbrž v pravé podstatě to i ono, takže vedle řádné přednášky školní úplně postačí žáku pozornému a chápavému. Že tomu jest tak, pozná se nejlépe z toho, že vynecháním obrázků (ostatně nepřilíš skvělých) a drobného tisku ihned z knihy povstane úplně repetitorium, jakož by se z ní vyvinula velmi

snadno dobrá kniha učební, kdyby se látka zde stěsnaná volnějším a novému účelu přiměřenějším způsobem upravila a tedy co do formy změnila, při čemž by arci obrazce co část podstatná se musily v nutných případech nahraditi jinými.

Možná, že velezkušený pan spisovatel se jednou odhodlá k takovémuto přepracování, jež by tím bylo vítanější, čím menší jest právě v tomto oboru výběr literárních pomůcek. Prozatím pak jenom si přejeme, aby kniha tato se hojně rozšířila co pomůcka a aby každý soudný čtenář neobtěžoval si poznámky doplňující jakož i opravující sděliti s p. spisovatelem, který jich zajisté budoucně se vynasnaží užiti co nejsvědomitěji. Neb jen společným působením všech účastníků stejné práce může se během času vyvinouti kniha, jež se blíží svému ideálu co nejvíce.

Že tu i tam stalo se nedopatření při stilisování, není nic podivného, uváží-li se zejména, že při spisu rázu tak úsečného se zvláště přihlíželo ku krátkosti. Na př. uvádíme č. 279, kde se praví „aby břímě 1 kilogramu *přepřavila přes* dráhu 1 metru“ nebo č. 1265, kde se mluví o *parallaxe hvězdářské* anebo číslo 1275, kde se uvádí *průměrná vzdálenost země od slunce*.

Avšak tyto a podobné nedosti přesné stilisace nejsou na ujmu celkové hodnotě spisu, vyhledávajícího všude ve všem krátkosti a jasnosti co možná největší.

Druhý, současně na veřejnost podaný spis do téhož oboru spadající jest

Professora Josefa Klíky

fysika pro nižší třídy gymnasií a reálných škol.

Vzdělal

ř

Em. Leminger.

Musíme-li vůbec litovati co nejvíce, že nebylo původnímu spisovateli popřáno druhé vydání své pěkné knihy obstarati, buďme aspoň s tím spokojeni, že se tato práce dostala do rukou velmi povolaných a příslušnou pietou vedených. Zasáhl nový vzdělavatel jen potud do ústroji starého, pokud toho změněné od té doby potřeby vyžadovaly, čímž se stalo, že vydání druhé obsahuje o 102 stránky méně, nebeře-li se zření k 26 str. chemie, kteráž kromě základních pojmů některých byla vynechána.

Že byla celá kniha důkladné revisi podrobena, rozumí se slovem „vzdělal“ samo sebou; k podstatnějším změnám čítati sluší zavedení míry a váhy metrické, připojení tabulky hustot a vložení odstavce 43, 91, 111, 114, 115, 136, 148, 158, 164, 167, 181 a 199. Zároveň budiž vytknuto, že bylo 33 *nových* obrazců vloženo, několik přiměřeně upraveno a několik odjinud (z Kroniky práce) převedeno, což platí zejména o barevných spektrech.

V celku nelze upříti, že kniha tato v nové úpravě dobře vyhoví novým potřebám školním a že budoucí její zdokonalení ještě v dalším krácení nutno vyhledávati; neb má-li se látka zde umístěná probrati v *nižších* třídách škol středních, co pak se má vykládati v třídách vyšších?!

Konečně oznamujeme, že i školská literatura lučební byla rozhojněna novým spisem; jest to

Chemie zkušební

pro čtvrtou školu realnou a ústavy učitelské,

již sepsal

Mikuláš Hofman a Dr. Frant. Hejzlar

v Hradci Králové.

Prvně jmenovaný spisovatel znám jest již co autor obšírnější knihy učební, druhý pak čtenářům těchto listů svými jasnými výklady mathematickými zajisté vždy se oěz zavděčil, takže jsme s předu již přesvědčeni, že spojenému jich úsilí se podařilo svěsti knihu v každém ohledu dobrou, o čemž ostatně rozhodovati sluší jiným listům odborným. Zde budiž jenom ještě poznamenáno, že vnější úprava jest velmi pěkná a že zejména četné obrazce vynikají sličností u školních knih našich nezhusta vídanou. Spojenými silami tu vyvedeno dílo objemu sice 1.3-velkého, ale hodnoty nemalé, takže pokračování tímto směrem se beroucí bude zajisté vítaným.

Std.